© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

közzel való tovamozgatása a tárgy $^1/_{1000}$ mm-nyi hosszának felel meg. A keréken a vonalok 0·41 mm-nyi távolságban állanak, így $^1/_{1000}$ mm nyi méretek szabad szemmel leolvashatók, a tizezredrészek pedig megbecsülhetők. Az objectivum-mikrométerrel végzett ellenőrző kisérletek azt mutatták, hogy az elkövethető hiba nagysága 0·00002 mm a legkisebb négyzetek útján kiszámított valószínű hiba pedig 0·3 μ.

A tárgy másik méretének mérése a tárgyasztalnak 90°-kal való erfordítása útján történik. Más mérőeszközhöz képest ezzel egy 15—20%-nyi időmegtakarítás érhető el, az új készülék bármely mikr. állványra könnyen reáerősíthető, a nélkül, hogy a többi segédkészülékeknek (Abbé, rajzoló készüléknek) útjában állana. D.

von $^1/_{1000}$ mm des Objectes, die Entfernung der einzelnen Teilstriche ist 0·41 mm. Messungen von $^1/_{1000}$ mm sind also mit freiem Auge unmittelbar abzulesen, die Zehntausendstel aber sind abschätzbar. Controlversuche mit der Objectivmikrometer ergaben die Fehlergrenze von 0·00002 mm; der wahrscheinliche Fehler mit Hilfe der kleinsten Quadrate ausgerechnet, ergab die Fehlergrenze von 0·3 μ. Die andere Dimension wird durch Drehung des Objecttisches gemessen.

Gegenüber anderen Messapparaten ist eine Zeitersparniss von 15—20% zu erreichen. Der Apparat kann an jedes Stativ leicht und ohne Behinderung der üblichen Nebenapparate (Abbé, Zeichenapparat) angebracht werden. Er wurde in der mechan. Werkstätte der selmeczbányaer Akademie angefertigt. D.

A kir. magy. Term.-tud. Társ. növénytani szakosztályának 1904 nov. hó 9-én tartott ülése.
Sitzung der botanischen Section der kön. ung. naturwissenschaftl. Gesellschaft am 9. Nov. 1904.

Kerékgyártó Árpád: «**Magyarország virágos növényei a szín tekintetében**» czímen tart előadást.

A természet számos jelensége utal arra, hogy a virágszínek változatossága és eloszlása, valamint a hőmérséklet vagy a nap hősugarai között bizonyos, eddig még nem ismert törvényszerüség van. E tétel érdekében szerkesztette meg szerző

Árpád Kerékgyártó spricht über: **Die Phanerogamen Ungarns in Bezug auf ihre Blüten-Farbe**. Zahlreiche Erscheinungen weisen darauf hin, dass die Mannigfaltigkeit und die Verteilung der Blütenfarben in einem bisher noch nicht genau bekannten Verhältnisse zur Temperatur oder zur Intensität der Sonnenstrahlen stehen. Verf. hat um dieser Frage näher zu tre-

© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

dolgozatát. 2102 faj és fajta színét vette tekintetbe, s külön vizsgálta mono- és dicotyledon növényeket, hogy a különbségeket is kimutathassa. A monocotyledonok 207 fajának 16·9%-a fehér, 25·12 piros, 12·07 sárga, 6·28 zöld, 3·91 kék, 4·90 lila, 23·47 összetett színű, 4·41 tarka és 2·94 többféle színű.

A dicotyledonok 1895 faja közül 23·23% fehér, 18·23 piros, 29·82 sárga, 2·72 zöld, 8·99 kék, 4·73 lila, 0·36 barna, 3·83 összetet színű, 2·68 tarka, 5·05 többféle színű és 0·36 változó színű. (Összetett szín pld. kékeszöld, sárgásfehér stb.; többféle színű, melynél egy faj különböző példánya más és más színűek; változó színű, melynél egy és ugyanazon példány más és más időben különböző szint mutat.)

Könnyebb áttekintés kedvéért szerző graphikai táblázatot készitett a színviszonyokról, melyben az abscissára mérte a hónapokat, az ordinatára az egyes hónapokban virító növények színviszonyait százalékban. Végezetül összehasonlította a hazai adatokat Kerner-nek a balti flórára vonatkozó adataival, melynek alapján kimutatta, hogy a hő csökkenésével ez esetben növekedik a sárga és lila, csökken a piros és kék, egy niveaun marad a fehér növények száma.

Kümmerle J. Béla: «Egy vizi haraszt Budapest flórájában» czímű előadását l. a 322. oldalon.

ten, die Verteilung der Blütenfarben von 2102 Arten u. Varietäten (die Mono- und Dicotyledonen separat) untersucht. Von den Blüten der 207 Monocotyledonen sind 16·9% weiss, 25·12 rot, 12·07 gelb, 6·28 grün, 3·91 blau, 4·90 lila, 23·47 zusammengesetztfärbig, 4·41 bunt und 2·94 mehrfarbig.

Von den Blüten der 1895 Dicotyledonen sind 23·23% weiss, 18·23 rot, 29·82 gelb, 2·72 grün, 8·99 blau, 4·73 lila, 0·36 braun, 3·83 zusammengesetzfärbig, 2·68 bunt, 5·05 mehrfarbig und 0·36 von veränderlicher Farbe. Zusammengesetztfärbig nennt Verf. z. B. blaugrün, gelblichweiss, veränderlich ist die Farbe der Blüten, welche sich bei demselben Individuum im Laufe der Blütezeit ändert

Zur leichteren Übersicht hat der Verf. auf einer graph. Tabelle auf je eine Abscisse die Monate, auf die Ordinate aber die Blüten-Farbe der in den einzelnen Monaten blühenden Pflanzen in percentualem Verhältnisse aufgetragen. Zum Schlusse vergleicht Verf. die bez. Ungarn ermittelten Daten mit den von Kerner im Bezuge auf die baltische Flora festgestellten, und weist nach, dass mit der Abnahme der Temperatur die gelbe und lila Blüten farbe zu-, die rote u. blaue aber abnimmt, während die weisse percentuell unverändert bleibt.

E. B. Kümmerle hält einen Vortrag über «Einen Wasserfarn in der Flora von Budapest». Vgl. p. 326.

© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

Mágocsy-Dietz Sándor két indítványt terjeszt a szakosztály elé. Az egyik arra vonatkozik, hogy a szakosztály méltó ünnepség keretében ünnepelje Diószegi Sámuel-t és Fazekas Mihály-t, a «Magyar Füvészkönyv»-ük megjelenésének 1907-ben bekövetkező századik évfordulóján, a másik, hogy kivánatos volna, hogy a «Növénytani Közlemények»-ben az elhunyt jeles botanikusainkat méltassuk.

A szakosztály mindkét indítványhoz hozzájárult. **T. et. K.**

Al. Mágocsy-Dietz stellt zwei Anträge. Der eine lautet auf die Veranstaltung einer würdigen Festlichkeit gelegentlich der 100-jährigen Wiederkehr des Erscheinens von Samuel Diószegi's und Mich. Fazekas's «Ungarischen Kräuterbuches» im Jahre 1907, der andere auf eine Würdigung der verdienstvollen verstorbenen ungar. Botaniker in den «Növénytani Közlemények».

Beide Anträge werden angenommen. **T. et K.**

Sajtóhiba. — Druckfehler.

Borbás tanár úrnak lapunk mult számában közölt czikkében 281. old. 22. sor alulról «irója» helyett olv.: *tirója.*

Szerk.

Im Artikel Prof. v. **Borbás's** in der letzten Nummer unserer Zeitschrift p. 281 Zeile 22 von unten ist statt «irója» *tirója* zu lesen. Red.

Megjelent. — Erschienen.

1. A thüringiai botanikus csereegylet (**E. Sagorski** tanár, Pforta) 18. katalogusa az 1904. évre, rendkivül gazdag és érdekes tartalommal.

2. **Elisée Reverchon**-nak (Lyon, 3, Place Choulans) 1904. évi katalogusa a Spanyolországban gyüjtött eladó növényeknek, mely sok ujdonságot tartalmaz.

1. Die sehr reichhaltige und interessante 18. Offerten-Liste des thüringischen botanischen Tauschvereines (Prof. **E. Sagorsky** in Pforta) pro 1904.

1. Der Katalog pro 1904 der von **Elisée Reverchon** (Lyon, 3. Place Choulans) in Spanien gesammelten verkäuflichen Pflanzen, welcher eine Menge von Novitäten enthält.

Személyi hirek. — Personal-Nachrichten.

Dr. Győrffy Istvánt, a kolozsvári egyetem syst. botan.

Dr. Stefan Győrffy. Assistent a. d. syst. botan. Lehr-

© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

tanszék segédjét a makói áll. főgymnasium helyettes tanárának nevezték ki

Dr. Ascherson Pál berlini tanár e hó 5-én ünnepelte ötven éves doktori jubileumát. Értékes herbariumja a porosz közoktatási ministeriummal kötött szerződés értelmében a berlini botan. muzeum tulajdonába fog jutni.

kanzel der Kolozsvárer Universität, wurde zum suppl. Professor am kön. Obergymnasium in Makó ernannt.

Prof Dr. Paul Ascherson feierte am 5. d. M. in Berlin sein 50 jähriges Doktorjubileum. Sein wertvolles Herbar geht laut einer Vereinbarung mit dem preuss. Kultusministerium in das Eigentum des berliner botan. Museums über.

Hirdetés.

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás kiadásában megjelenő:

Magyar füvek gyűjteménye

című gyűjteményből megjelent az első kötet (50 faj): kivánatra prospektust és tartalomjegyzéket küld a nevezett intézet (II. ker., Kis Rókus-utcza 11/b).

Ára: a herbarium-kiadásnak

belföldön 10 kor. — fill.
külföldön 12 kor. 50 fill.

a könyvalaku kiadásnak

belföldön 30 kor. — fill.
külföldön 35 kor. — fill.

(a szállitási költségen kivül.)

Ankündigung.

Von dem im Verlage der kön. ung. Samenkontrol-Station in Budapest unter dem Titel:

Gramina hungarica

erscheinenden Exsiccaten Werkes ist der erste Band (50 Arten) erschienen. Prospekt und Inhaltsverzeichniss sind beim genannten Institute (II. Bez., Kleine Rochusgasse 11/b) erhältlich.

Preis: der Herbarausgabe im

Inlande 10 Kron. — Hell.
Auslande 12 Kron. 50 Hell.

der gebundenen Ausgabe im

Inlande 30 Kron. — Hell.
Auslande 35 Kron. — Hell.

(ausser den Transportspesen.)

Megjelent: 1905 febr. hó 3-án. — Erschienen: am 3. Feb. 1905.

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDÁJA BUDAPESTEN.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: Ungarische Botanische Blätter

Jahr/Year: 1904

Band/Volume: 3

Autor(en)/Author(s): Anonymous

Artikel/Article: A kir. magy. Term.-tud. Társ. növénytani szakosztályának 1904 nov. hó 9-én tartott ülése. Sitzung der botanischen Section der kön. ung. naturwissenschaftl. Gesellschaft am 9. Nov. 1904. 363-366